

Propunere de subiect după exigențele examenului de bacalaureat

Proba E a)

Limba și literatura română

Crăciun Mariana,

Prof. de limba și literatura română,

Colegiul Național Pedagogic ”Ștefan cel Mare”, Bacău

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de

puncte)

Citește următorul fragment:

A dori și a trăi cât mai izolat cu putință în plin comunism, printr-o „retragere strategică”, relativă firește, dar foarte bine precizată, a reprezentat o întreprindere la limita himerei, absurdului și chiar a imposibilului. Un radicalism social *sui-generis*, care m-a singularizat, m-a izolat aproape total. Că eram, în plus – și din acest motiv – un personaj pe lângă antipatic și unul profund dubios, nici nu mai trebuie insistat. Trăiam tot mai singur, într-o cultură despre care știam și simțeam bine că nu era nici pe departe „a mea”. Dar n-aveam ce face. Trebuia, într-un fel, să supraviețuiesc și, pe cât, posibil, să public, să mă manifest cultural, într-un fel sau altul, jumult cât mai puțin de pene. Cred că am trecut destul de bine acest dur și neverosimil examen, pe care, în conștiința mea, l-am absolvit la „limită”. Oricum ar fi, eram un fel de „mort” între „vii”, cu relații sociale extrem de puține și strict utile. Un amestec de izolare, dezgust și conformism inevitabil. De contagiune socială obligatorie pe unele laturi. Totul însă dublat de o baricadare interioară și chiar „fizică”. Scoteam adesea telefonul din priză. Și, sunt crezut sau nu, aflu adesea doar de la *BBC* și *Europa Liberă* ce se întâmplă în țară și chiar în Cluj. Un neadaptat permanent. Un „marginal” și un „străin”. Un om mereu singur ce nu și-a găsit mediul niciodată.

Aveam mereu sentimentul de a fi și rămas „un intrus” etern (în cultură, în critică; după 1989, o scurtă perioadă și în politică), „un corp străin”, neintegrat și neasimilabil. O

stare de spirit ce mă stăpânește și mă definește, de fapt, până azi. O marginalizare socială, în același timp, obligată și voită. Pe un plan eram „un oarecare”, neinteresant, neutilizabil, ignorat în mod firesc și cu toată brutalitatea. Și pe drept cuvânt. Ieșeam rar „în societate”, unde făceam figură stângace, izolată, cu mari avantaje totuși. Cât mai puține obligații, cât mai mici constrângeri nedorite. Desigur, o stare de spirit obsesivă, care s-a precizat treptat, după 1963, cu tot mai mare claritate pe parcurs. Reacționam, de fapt, instinctiv. Și toate argumentele – și ele nu erau chiar puține – le găseam sau mi le procuram doar treptat. Însă cu o forță interioară de neînving. Din care cauză, știu bine, eram mereu crispat, deloc simpatic, iritat, nesociabil. Cred că am fost greu de suportat de către toată „lumea”. Dar nu mai intru în amănunte mult prea personale. [...] M-a avantajat enorm lipsa oricăror ambiții sociale. Mă simțeam atât de departe de societatea în care eram constrâns să trăiesc, încât orice formă de integrare mi se părea imposibilă. Și la fel am rămas până azi. Total imun la virusul carierei, Universității, Academiei, Uniunii Scriitorilor și al altor forme de promoție socială într-o societate comunizată.

**himeră – iluzie, fantasmă*

Adrian Marino, *Viața unui om singur*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *jumulit cât mai puțin de pene*. **6 puncte**
2. Menționează două posturi de radio europene, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează două trăsături ale autorului, justificându-ți răspunsul cu secvențe semnificative din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul „marginalizării sociale”. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Cred că am trecut destul de bine acest dur și neverosimil examen, pe care, în conștiința mea, l-am absolvit la „limită”. Oricum ar fi, eram un fel de „mort” între „vii”, cu relații sociale extrem de puține și strict utile. Un amestec de izolare, dezgust și conformism inevitabil. De contagiune socială obligatorie pe unele laturi. Totul însă dublat de o baricadare interioară și chiar „fizică”. Scoteam adesea telefonul din priză. Și, sunt crezut sau nu, aflam adesea doar de la BBC și Europa Liberă ce se întâmplă în țară și chiar în Cluj. Un neadaptat permanent. Un „marginal” și un „străin”.*

puncte

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă solitudinea, fizică sau socială, influențează sau nu opera unui creator, raportându-te atât la informațiile din fragmentul citat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10

puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, fragmentul dat, evidențiind caracterul epic al acestuia:

Viața învinsese, Dumnezeu învinsese, Iona pierduse, își irosise cuvintele, dar femeile astea îi repetau că, dimpotrivă, prin ele, prin cuvintele lui neîmplinite, îi salvase pe toți. Și fiindcă voi sunteți gemeni, drăguța mea Hannah și dragul meu Natan, vreau să vă spun că uneori, ba aproape mereu, binele cu răul se fac deodată, îngemănate, și nu apare unul fără să apară și celălalt. Iona, e limpede azi, avea, cum cred că v-am zis, fire de artist, mai bine zis de poet, și de-asta e și atât de îndrăgit de toată lumea și toți zâmbesc când îi aud numele. De-aici și faima lui atât de, hmm, ambiguă. Exagerat și supărăcios ca toți poeții, de altminteri, și dând mereu bătaie de cap celor sin jur. El voia să-și vadă cuvintele împlinite întocmai, dar ce n-a înțeles – însă roabele, așa neștiutoare cum erau, am știut imediat – a fost că puterea vorbelor lui era alta și altfel decât credea el, și că se vădea abia când nu i se împlineau. Pentru că puterea lor se trage din puterea lui Dumnezeu, care depășește înțelegerea omului. Cuvintele

lui construiseră vieți, nu distruseră ziduri. Adică opera și-a depășit creatorul, cum se spune azi, și anume, în cazul de față, într-un mod absolut măreț.

Și, ca la atâția poeți sau profeți, fiindcă de multe ori se cam confundă unii cu alții, locul în care îi sunt oasele nu se cunoaște, așadar nu poți călători undeva și să spui: aici e omul care a fost înghițit de balenă, chit, cașalot, *dag gadol*, și apoi, după trei zile, scuipat afară. Unii spun că-i la Gat-Hefer, unde s-ar fi întors, alții că-i la Ninive, unde ar fi rămas. Nici n-are importanță, din moment ce povestea lui, în schimb, e vizitată adesea, ca un loc de veci foarte iubit. Ce s-a mai întâmplat cu dragostea lui să nu mă mai bateți la cap să vă spun, pentru că n-am habar.

De unde știm că a stat trei zile înăuntru, în pește, din moment ce n-avea, ca voi, telefonul mobil cu el sau măcar un ceas fosforescent? Nu-i prea frumos să pui asemenea întrebări, Natan. Că balena nu-i pește și nu erau coline lângă Ninive? Ia nu te mai lua și tu după fratele-tău, Hannah, știm cu toții că ai mania să găsești nodul în papură. Sunt multe lucruri alunecoase ca țiparii în povestea asta, dar cum să fie altfel, când lucrurile s-au petrecut de atâta amar de ani, iar noi nu le înțelegem și nu ni le amintim bine nici măcar pe cele de ieri?

Ioana Pârvulescu, *Prevestirea*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de

puncte)

Redactează un eseu, de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un text dramatic studiat*, aparținând, la alegere, lui Lucian Blaga sau Marin Sorescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

- evidențierea a două trăsături ale personajului prin câte o scenă/ secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru prezentarea personajului ales: acțiune, conflict dramatic, notațiile autorului, modalități de caracterizare, registre stilistice, limbaj, act, scenă etc.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/ reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Propunere de subiect după exigențele examenului de bacalaureat

Proba E a)

Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 de

puncte)

A. (30 de puncte)

1. indicarea sensului din text al secvenței (de exemplu: Secvența evidențiază dorința scriitorului *de a ieși din situația prezentată cu cât mai puține urmări.*) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

2. menționarea a două posturi de radio europene (de exemplu: BBC, Europa Liberă) – 2 puncte + 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

3. precizarea a două trăsături ale autorului, care se desprind din textul dat (de exemplu: nesociabil, perseverent, curajos, inadaptat, principial etc.) - 2 puncte; justificarea răspunsului cu secvențe din text („un neadaptat permanent”, „Cred că am trecut destul de bine acest dur și neverosimil examen, pe care, în conștiința mea, l-am absolvit la «limită»” etc.) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

4. explicarea motivului „marginalizării sociale” (de exemplu: Autorul manifestă dezgust și neîncredere față de o societate pe care nu o mai apreciază, cu care nu mai rezonază valoric, astfel încât se simte un neadaptat, „un marginal”.) – 4 puncte: explicare nuanțată – 4 puncte;

încercare de explicare – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6**

puncte

5. prezentarea semnificației secvenței (de exemplu: autocritica, introspecția ca formă de justificare a unui comportament asumat față de societate, sentimentul acut al marginalizării etc.): prezentare adecvată și nuanțată – 4 puncte; abordare schematică, ezitantă – 2 puncte; încercare de prezentare – 1 punct **4 puncte**

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **2**

puncte

B. (20 de puncte)

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție **1**
punct

– câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate

2 x 2 puncte = 4 puncte

– câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 puncte; încercare de dezvoltare, schematism – 1 punct

2 x 2 puncte = 4 puncte

– raportarea la text în dezvoltarea oricărui argument – 3 puncte; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 punct

3 puncte + 1 punct = 4 puncte

– formularea unei concluzii pertinente **1**
punct

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 puncte; utilizare parțial adecvată – 1 punct **2**

puncte

– respectarea normelor de exprimare (0–1 greșeli lexicale sau morfosintactice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2**

puncte

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0–1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1**

punct

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1**

punct

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentarea semnificațiilor textului dat prin evidențierea caracterului epic **6 puncte**

- prezentarea ideii centrale a textului (de exemplu, fragmentul narativ dat prezintă comentariul subiectiv, reflexiv-analitic asupra destinului lui Iona dintr-o viziune contemporană, într-un periplu de reiterare a unui mit biblic, portretul profetului Iona, puterea făuritoare a cuvântului divin/ forța demiurgică a cuvântului la Iona, ideea că opera și-a depășit creatorul etc.) **2 puncte**

- evidențierea elementelor care particularizează discursul epic, de exemplu: instanțele comunicării epice (narator, personaje), perspectiva narativă subiectivă, alternanța verbală, conflictul, acțiunea, narațiunea la persoana I etc.

- prezentare adecvată și nuanțată, prin ilustrare cu exemple din fragmentul dat – 4 puncte
- prezentare ezitantă, prin raportare la fragmentul dat – 2 puncte
- încercare de valorificare a fragmentului – 1 punct

– utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0–1 greșeli ortografice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuația – 1 punct (0–1 greșeli de punctuație – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **4 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Conținut – 18 puncte

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales **6 puncte**

- prezentare adecvată și nuanțată – 6 puncte
- prezentare ezitantă – 3 puncte
- prezentare schematică sau superficială – 1 punct

– evidențierea unei trăsături a personajului ales prin două scene comentate **6 puncte**

- menționarea oricărei trăsături a personajului ales – 2 puncte
- ilustrarea trăsăturii menționate prin două scene comentate – 2 puncte + 2 puncte; simpla numire a unor scene sau tendința de rezumare – 1 punct + 1 punct

– câte 3 puncte pentru analiza oricăror două componente de structură și de limbaj ale textului dramatic studiat, semnificative pentru construcția personajului ales **2 x 3 puncte = 6 puncte**

- analiza fiecărei componente alese, justificând relevanța acesteia pentru construcția personajului – 3 puncte; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

– existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**

– logica înlănțuirii ideilor **1 punct**

– abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**

- relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte
- relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte
- schematism – 1 punct

– utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 puncte; vocabular restrâns, monotone – 1 punct) **2 puncte**

puncte

– ortografia (0–1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte** – punctuația (0–1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte** – așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.